

เฉลยปัญหาที่ 2

ในข้อนี้ผู้จัดการได้รับเงินสดจากผู้ค้าคนอื่นมาไม่พอกับค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายไปก่อนการขายเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้จัดการจึงต้องจ่ายเงินของตัวเองในส่วนตัวที่ขาดไปก่อน โดยถือว่าเป็นการลงทุนเมื่อมีการขายเกิดขึ้นและมีเงินเข้ากิจการพอจึงจ่ายเงินของกิจการได้ต่อไป

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	จิต (ผู้จัดการ)	แจ่ม (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)	ใส (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)
25x0 1 พ.ย.	บ/ช เงินสด 12,000 บ/ช แจ่ม 6,000 บ/ช ใส 6,000 บันทึกแจ่ม, ใส ส่งเงินให้จิต คนละ 6,000 บาท	บ/ช จิต 12,000 บ/ช เงินสด 6,000 บ/ช ใส 6,000 บันทึกแจ่ม, ใส ส่งเงินให้จิต คนละ 6,000 บาท	บ/ช จิต 12,000 บ/ช เงินสด 6,000 บ/ช แจ่ม 6,000 บันทึกแจ่ม, ใส ส่งเงินให้จิต คนละ 6,000 บาท
2 พ.ย.	บ/ช ร่วมค้า 18,000 บ/ช เงินสด 18,000 บันทึกจิตซื้อสินค้าสำหรับกิจการ ร่วมค้า 18,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 18,000 บ/ช จิต 18,000 บันทึกจิตซื้อสินค้าสำหรับกิจการ ร่วมค้า 18,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 18,000 บ/ช จิต 18,000 บันทึกจิตซื้อสินค้าสำหรับกิจการ ร่วมค้า 18,000 บาท
5 พ.ย.	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช เงินสด 500 บันทึกจิตจ่ายค่าระวางสินค้าที่ ซื้อ 500 บาท	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช จิต 500 บันทึกจิตจ่ายค่าระวางสินค้าที่ ซื้อ 500 บาท	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช จิต 500 บันทึกจิตจ่ายค่าระวางสินค้าที่ ซื้อ 500 บาท
10 พ.ย.	บ/ช ร่วมค้า 525 บ/ช เงินสด 525 บันทึกจิตจ่ายค่าโฆษณาสินค้า 525 บาท	บ/ช ร่วมค้า 525 บ/ช จิต 525 บันทึกจิตจ่ายค่าโฆษณาสินค้า 525 บาท	บ/ช ร่วมค้า 525 บ/ช จิต 525 บันทึกจิตจ่ายค่าโฆษณาสินค้า 525 บาท
15 พ.ย.	บ/ช ลูกหนี้-ร่วมค้า 13,000 บ/ช ร่วมค้า 13,000 บันทึกจิตขายสินค้า เป็นเงินเชื่อ $\frac{1}{2}$ ของสินค้าในราคา 13,000 บาท บ/ช ร่วมค้า 650 บ/ช รายได้ก่านายหน้า 650	บ/ช จิต 13,000 บ/ช ร่วมค้า 13,000 บันทึกจิตขายสินค้า เป็นเงินเชื่อ $\frac{1}{2}$ ของสินค้าในราคา 13,000 บาท บ/ช ร่วมค้า 650 บ/ช จิต 650	บ/ช จิต 13,000 บ/ช ร่วมค้า 13,000 บันทึกจิตขายสินค้า เป็นเงินเชื่อ $\frac{1}{2}$ ของสินค้าในราคา 13,000 บาท บ/ช ร่วมค้า 650 บ/ช จิต 650

เฉลยปัญหาที่ 2 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	จิต (ผู้จัดการ)	แจ่ม (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)	ใส (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)
25x0 22 พ.ย.	บ/ช เงินสด 11,760 บ/ช ร่วมค้า 240 บ/ช ลูกหนี้ 12,000 บันทึกจิตเก็บเงินสดจากการขาย เชื้อได้ 11,760 บาท เป็นส่วน ลดจ่าย 240 บาท	บ/ช ร่วมค้า 240 บ/ช จิต 240 บันทึกจิตเก็บเงินสดจากการขาย เชื้อได้ 11,760 บาท เป็นส่วน ลดจ่าย 240 บาท	บ/ช ร่วมค้า 240 บ/ช จิต 240 บันทึกจิตเก็บเงินสดจากการขาย เชื้อได้ 11,760 บาท เป็นส่วน ลดจ่าย 240 บาท
27 พ.ย.	บ/ช เงินสด 11,760 บ/ช ร่วมค้า 11,760 บันทึกจิตขายสินค้าที่เหลือได้ เงินสด 11,760 บาท	บ/ช จิต 11,760 บ/ช ร่วมค้า 11,760 บันทึกจิตขายสินค้าที่เหลือได้ เงินสด 11,760 บาท	บ/ช จิต 11,760 บ/ช ร่วมค้า 11,760 บันทึกจิตขายสินค้าที่เหลือได้ เงินสด 11,760 บาท
30 พ.ย.	บ/ช แจ่ม 500 บ/ช ใส 500 บ/ช ลูกหนี้ 1,000 บันทึกแจ่ม, ใส รับโอนส่วนที่ ยังไม่ได้เก็บเงินคนละเท่า ๆ กัน	บ/ช ลูกหนี้ 500 บ/ช ใส 500 บ/ช จิต 1,000 บันทึกแจ่ม, ใส รับโอนส่วนที่ ยังไม่ได้เก็บเงินคนละเท่า ๆ กัน	บ/ช ลูกหนี้ 500 บ/ช แจ่ม 500 บ/ช จิต 1,000 บันทึกแจ่ม, ใส รับโอนส่วนที่ ยังไม่ได้เก็บเงินคนละเท่า ๆ กัน
	บ/ช ร่วมค้า 585 บ/ช รายได้ค่านายหน้า 585 บันทึกคิดค่านายหน้า 5% ของ การขายครั้งที่ 2 ให้จิต	บ/ช ร่วมค้า 585 บ/ช จิต 585 บันทึกคิดค่านายหน้า 5% ของ การขายครั้งที่ 2 ให้จิต	บ/ช ร่วมค้า 585 บ/ช จิต 585 บันทึกคิดค่านายหน้า 5% ของ การขายครั้งที่ 2 ให้จิต

เฉลยปัญหาที่ 2 ต่อ

เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีร่วมค้าของทุกคนแล้ว บัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นกำไรจำนวน 4,200 บาท ซึ่งจะแบ่งกันต่อไปตามอัตราส่วนที่ตกลงกัน คือ 3 : 2 : 1

สมุดรายวันทั่วไป

จิด (ผู้จัดการ)	แจ่ม (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)	ใส (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)
25X0		
บ/ช ร่วมค้า 4,200	บ/ช ร่วมค้า 4,200	บ/ช ร่วมค้า 4,200
บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 2,100	บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 1,400	บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 700
บ/ช แจ่ม 1,400	บ/ช จิด 2,100	บ/ช จิด 2,100
บ/ช ใส 700	บ/ช ใส 700	บ/ช ใส 1,400
บันทึกรายการแบ่งกำไรในอัตรา 3 : 2 : 1		

หลังจากที่แบ่งกำไรแล้ว ก็จะเป็นการชำระหนี้สินระหว่างกัน โดยพิจารณาจากยอดคงเหลือบัญชีของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ดังในตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว

สมุดรายวันทั่วไป

จิด (ผู้จัดการ)	แจ่ม (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)	ใส (เหมือนกันทั้ง 2 วิธี)
25X0		
บ/ช แจ่ม 6,900	บ/ช เงินสด 6,900	บ/ช เงินสด 6,200
บ/ช ใส 6,200	บ/ช ใส 6,200	บ/ช แจ่ม 6,900
บ/ช เงินสด 13,100	บ/ช จิด 13,100	บ/ช จิด 13,100
บันทึกรายการจ่ายคืนทุน		

เฉลยปัญหาที่ 3

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกฤษ (ผู้จัดการ)	นายขจร	นายคณิต
25x0 1 ม.ค.	บ/ช ร่วมค้า 6,000 บ/ช นายขจร 6,000 บันทึกการลงทุนของนายขจร โดยส่งสินค้าไปให้นายกฤษ (ผู้จัดการกิจการร่วมค้า)	บ/ช ร่วมค้า 6,000 บ/ช สินค้าหรือสินค้าส่ง ไปยังกิจการร่วมค้า 6,000 หมายเหตุ บันทึกการลงทุนของ นายขจร ถ้าใช้วิธีบันทึกบัญชี สินค้าแบบ PERPETUAL INVENTORY METHOD จะเครดิตบัญชีสินค้าแต่ถ้าใช้วิธี บันทึกบัญชีสินค้าแบบ PERIODIC INVENTORY METHOD จะเครดิตสินค้าส่ง ไปยังกิจการร่วมค้า ซึ่งเป็นบัญชี ที่จะนำไปหักออกจากบัญชีสินค้า ที่มีเพื่อขาย	บ/ช ร่วมค้า 6,000 บ/ช นายขจร 6,000 บันทึกการลงทุนของนายขจร
8 ม.ค.	บ/ช เงินสด 10,000 บ/ช คณิต 10,000 บันทึกการรับเงินจากนายคณิต โดยแยกเงินที่ได้รับออกจาก บัญชีของตัวเอง	บ/ช นายกฤษ 10,000 บ/ช นายคณิต 10,000 บันทึกผู้รับเงินเป็นลูกหนี้ของ กิจการและผู้ส่งเงินเป็นเจ้าหนี้ ของกิจการ	บ/ช นายกฤษ 10,000 บ/ช เงินสด 10,000 บันทึกการส่งเงินไปให้กิจการ ร่วมค้าโดยตั้งผู้รับเงินเป็น ลูกหนี้
10 ม.ค.	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช เงินสด 2,000 บันทึกนายกฤษจ่ายค่าใช้จ่าย ของกิจการร่วมค้า	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช นายกฤษ 2,000 บันทึกค่าใช้จ่ายในบัญชีร่วมค้า พร้อมกับลดลูกหนี้นายกฤษ	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช นายกฤษ 2,000 บันทึกค่าใช้จ่ายในบัญชีร่วมค้า พร้อมกับลดลูกหนี้นายกฤษ

เฉลยปัญหาที่ 3 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกฤษ (ผู้จัดการ)	นายขจร	นายกนิต
25x0 18 ม.ค.	บ/ช ร่วมค้า 4,000 บ/ช เจ้าหนี้ 4,000 บันทึกการซื้อในบัญชีร่วมค้า และบันทึกเจ้าหนี้โดยไม่แยก จากหนี้ของตัวเอง	บ/ช ร่วมค้า 4,000 บ/ช นายกฤษ 4,000 บันทึกการซื้อในบัญชีร่วมค้า และลดลูกหนี้นายกฤษลง	บ/ช ร่วมค้า 4,000 บ/ช นายกฤษ 4,000 บันทึกการซื้อในบัญชีร่วมค้า และลดลูกหนี้นายกฤษลง
20 พ.ค.	บ/ช ลูกหนี้ 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกการขายในบัญชีร่วมค้า และบันทึกลูกหนี้โดยไม่แยก จากทรัพย์สินของตัวเอง	บ/ช นายกฤษ 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกการขายในบัญชีร่วมค้า และตั้งนายกฤษเป็นลูกหนี้ของ กิจการร่วมค้าเพิ่มขึ้น	บ/ช นายกฤษ 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกการขายในบัญชีร่วมค้า และตั้งนายกฤษเป็นลูกหนี้ของ กิจการร่วมค้าเพิ่มขึ้น
25 ม.ค.	บ/ช เงินสด 10,000 บ/ช ร่วมค้า 1,000 บ/ช ลูกหนี้ 11,000 บันทึกการเก็บหนี้และบันทึก ส่วนลดจ่ายกับหนี้สูญในบัญชี ร่วมค้า	บ/ช ร่วมค้า 1,000 บ/ช นายกฤษ 1,000 บันทึกส่วนลดจ่ายกับหนี้สูญใน บัญชีร่วมค้าและลดลูกหนี้ นายกฤษลง	บ/ช ร่วมค้า 1,000 บ/ช นายกฤษ 1,000 บันทึกส่วนลดจ่ายกับหนี้สูญ ในบัญชีร่วมค้าและลดลูกหนี้ นายกฤษลง
28 ม.ค.	บ/ช เจ้าหนี้ 2,600 บ/ช เงินสด 2,400 บ/ช ร่วมค้า 200 บันทึกการชำระหนี้ และบันทึก ส่วนลดในบัญชีร่วมค้า	บ/ช นายกฤษ 200 บ/ช ร่วมค้า 200 บันทึกส่วนลดในบัญชีร่วมค้า และตั้งนายกฤษเป็นลูกหนี้เพิ่มขึ้น	บ/ช นายกฤษ 200 บ/ช ร่วมค้า 200 บันทึกส่วนลดในบัญชีร่วมค้า และตั้งนายกฤษเป็นลูกหนี้ เพิ่มขึ้น
30 ม.ค.	บ/ช นายขจร 4,000 บ/ช ร่วมค้า 4,000 บันทึกการรับสินค้าคืนของนาย ขจร โดยกลับรายการที่ 1 บาง ส่วนลง	สินค้า/ซื้อ/สินค้าส่งไป บ/ช ร่วมค้า 4,000 บ/ช ร่วมค้า 4,000 บันทึกการรับคืนสินค้าจากสินค้า ของนายกฤษโดยกลับรายการที่ 1 ลงบางส่วน	บ/ช นายขจร 4,000 บ/ช ร่วมค้า 4,000 บันทึกรายการรับคืนสินค้าของ นายขจร โดยกลับรายการที่ 1 ลงบางส่วน

เฉลยปัญหาที่ 3 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกฤษ (ผู้จัดการ)	นายขจร	นายคณิต
25x0			
30 ม.ค.	บ/ช ร่วมค้า 80 บ/ช นายขจร 30 บ/ช นายคณิต 50 บันทึกบัญชีการคิดดอกเบี้ยเงิน ทุนให้นายขจร และนายคณิต ดังนี้ 1. ดอกเบี้ยที่คิดให้นายขจร $\frac{6}{100} \times 6,000 \times \frac{1}{12} = 30$ บาท 2. ดอกเบี้ยที่คิดให้นายคณิต $\frac{6}{100} \times 10,000 \times \frac{1}{12} = 50$ บาท	บ/ช ร่วมค้า 80 บ/ช ดอกเบี้ยรับ 30 บ/ช นายคณิต 50 บันทึกบัญชีการคิดดอกเบี้ยเงิน ทุนให้นายขจรและนายคณิต ดังนี้ 1. ดอกเบี้ยที่คิดให้นายขจร $\frac{6}{100} \times 6,000 \times \frac{1}{12} = 30$ บาท "	บ/ช ร่วมค้า 80 บ/ช ดอกเบี้ยรับ 50 บ/ช นายขจร 30 บันทึกบัญชีการคิดดอกเบี้ยให้ นายขจรและนายคณิต ดังนี้ 1. ดอกเบี้ยที่คิดให้นายขจร $\frac{6}{100} \times 6,000 \times \frac{1}{12} = 30$ บาท $\frac{6}{100} \times 10,000 \times \frac{1}{12} = 50$ บาท
30 ม.ค.	บ/ช ร่วมค้า 720 บ/ช ค่าป่วยการ 720 บันทึกบัญชีการคิดค่าป่วยการ ให้นายกฤษ 720 บาท บ/ช ร่วมค้า 2,400 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 800 บ/ช นายขจร 800 บ/ช นายคณิต 800 บันทึกแบ่งกำไรที่เหลือแบ่งให้ผู้ ร่วมค้าทุกคนในอัตราเท่ากัน $3,200 - 80 - 720 = 2,400$ บาท	บ/ช ร่วมค้า 720 บ/ช นายกฤษ 720 บันทึกบัญชีการคิดค่าป่วยการ ให้นายกฤษ 720 บาท บ/ช ร่วมค้า 2,400 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 800 บ/ช นายกฤษ 800 บ/ช นายคณิต 800 บันทึกการแบ่งกำไรที่เหลือ 2,400 บาทให้ผู้ร่วมค้าทุกคน เท่า ๆ กัน	บ/ช ร่วมค้า 720 บ/ช นายกฤษ 720 บันทึกบัญชีการคิดค่าป่วยการ ให้นายกฤษ 720 บาท บ/ช ร่วมค้า 2,400 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 800 บ/ช นายกฤษ 800 บ/ช นายคณิต 800 บันทึกการแบ่งกำไรที่เหลือ 2,400 บาทให้แก่ผู้ร่วมค้า ทุกคนเท่า ๆ กัน

เฉลยปัญหาที่ 3 ต่อ

เมื่อได้ทำการผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับรายการค่าแล้วขั้นต่อไปจะเป็นการชำระหนี้สินระหว่างกันกล่าวคือ ผู้จัดการจะส่งเงินไปให้ผู้ร่วมค้าที่มีสภาพเป็นเจ้าของกิจการในขณะนั้น และเรียกว่าให้ผู้ร่วมค้าที่มีสภาพเป็นลูกหนี้ของกิจการในขณะนั้นชำระส่วนที่ค้าง พร้อมทั้งปิดบัญชีของผู้ร่วมค้าทุกคน ผู้ร่วมค้าคนอื่น ๆ ก็จะปิดบัญชีระหว่างกันออกเช่นกัน

รายการชำระหนี้สินระหว่างกันจะเป็นดังนี้ :-

สมุดรายวันทั่วไป

ของนายภฤช	ของนายขจร	ของนายคณิต
บ/ช นายขจร 2,830	บ/ช เงินสด 2,830	บ/ช เงินสด 2,830
บ/ช นายคณิต 10,850	บ/ช นายคณิต 10,850	บ/ช นายขจร 10,850
บ/ช เงินสด 13,680	บ/ช เงินสด 13,680	บ/ช เงินสด 13,680
บันทึกการชำระหนี้สินระหว่างกัน	บันทึกการชำระหนี้สินระหว่างกัน	บันทึกการชำระหนี้สินระหว่างกัน

จากโจทย์ตัวอย่างข้างต้น สมมติว่าผู้ร่วมค้ายังไม่เลิกกิจการ ณ วันที่ 30 มกราคม โดยที่นายขจรยังไม่เอาสินค้าที่เหลือคืนไป กิจการก็จะมีสินค้าคงเหลือ ณ วันนั้นเท่ากับ 4,000 บาท สรุปได้ดังนี้

รายการที่ 1-7	ลงบัญชีเหมือนเดิม
รายการที่ 8	ไม่มีรายการ
รายการที่ 9	เหมือนเดิม
รายการที่ 10 .	ไม่มีรายการ

เฉลยปัญหาที่ 4

ข้อนี้การร่วมค้ำมิได้เสร็จสิ้นในงวดเดียว และผู้ร่วมค้ำต้องการจะทราบผลกำไรหรือขาดทุนจากการร่วมค้ำครั้งหนึ่งก่อน รวมทั้งต้องการทราบสิทธิส่วนได้เสียของงานในกิจการร่วมค้ำ ณ วันสิ้นงวดด้วย ในกรณีเช่นนี้ก็คือ หากว่าผู้ร่วมค้ำมีสภาพเป็นลูกหนี้ของกิจการหรือเป็นเจ้าของกิจการร่วมค้ำในวันดังกล่าวนั่นเอง ซึ่งวิธีหาได้สรุปไปแล้วในตอนต้นของบทนี้

1. รายการบัญชี ตามวิธีที่ไม่เปิดสมุดขุดพิเศษสำหรับกิจการร่วมค้ำ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายพร (ผู้จัดการ)	นายเพลิน (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายพนัส (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25x0 1 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้ำ 7,000 บ/ช ไลน์ 7,000 บันทึกรายการที่ไลน์นำสินค้า มาลงทุน 7,000 บาท	บ/ช ร่วมค้ำ 7,000 บ/ช ซื้อหรือสินค้า 7,000 บันทึกบัญชีที่นายไลน์นำสินค้า มาลงทุน 7,000 บาท	บ/ช ร่วมค้ำ 7,000 บ/ช ไลน์ 7,000 บันทึกรายการที่นายไลน์นำ สินค้ามาลงทุน 7,000 บาท

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายพร (ผู้จัดการ)	นายเพลิน (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายพนัส (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25x0	บ/ช เงินสด 5,000 บ/ช พนัส 5,000 บันทึกบัญชีที่นายพนัสส่งเงิน สดให้ JV 5,000 บาท	บ/ช นายพร 5,000 บ/ช พนัส 5,000 บันทึกบัญชีที่นายพนัสส่งเงิน สดให้ JV 5,000 บาท	บ/ช นายพร 5,000 บ/ช เงินสด 5,000 บันทึกบัญชีที่นายพนัสส่งเงิน สดให้ JV 5,000 บาท

หมายเหตุ A เมื่อผู้ร่วมค้ำคนใดส่งสินค้าไปให้ผู้จัดการเพื่อขาย ผู้จัดส่งจะเครดิตบัญชีสินค้า ถ้าบันทึกบัญชีสินค้าแบบ PERPETUAL INVENTORY METHOD หรือเครดิตบัญชีซื้อหรือสินค้าส่งไปยังกิจการร่วมค้ำ ถ้าบันทึกบัญชีแบบ PERIODIC INVENTORY METHOD

เฉลยปัญหาที่ 4 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายพร (ผู้จัดการ)	นายเพลิน (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายพนัส (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25x0			
10 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้า 8,000 บ/ช เจ้าหนี้ 8,000 บันทึกบัญชีการคิดค่านายหน้า 2% ของราคาซื้อ	บ/ช ร่วมค้า 160 บ/ช นายพร 160 บันทึกบัญชีการคิดค่านายหน้า 2% ของราคาซื้อ	บ/ช ร่วมค้า 160 บ/ช นายพร 160 บันทึกบัญชีการคิดค่านายหน้า 2% ของราคาซื้อ
12 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช เงินสด 500 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย 500 บาท	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช นายพร 500 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย 500 บาท	บ/ช ร่วมค้า 500 บ/ช นายพร 500 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย 500 บาท
15 ธ.ค.	บ/ช ลูกหนี้ 20,000 บ/ช ร่วมค้า 20,000 บันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ 20,000 บาท	บ/ช นายพร 20,000 บ/ช ร่วมค้า 20,000 บันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ 20,000 บาท	บ/ช นายพร 20,000 บ/ช ร่วมค้า 20,000 บันทึกการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ 20,000 บาท
15 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช รายได้ค่านายหน้า 400 บันทึกการคิดค่านายหน้า 2% ของยอดขายให้นายพร	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช นายพร 400 บันทึกการคิดค่านายหน้า 2% ของยอดขายให้นายพร	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช นายพร 400 บันทึกการคิดค่านายหน้า 2% ของยอดขายให้นายพร
	บ/ช นายพนัส 3,000 บ/ช เงินสด 3,000 บันทึกการคืนเงินให้พนัส 3,000 บาท	บ/ช นายพนัส 3,000 บ/ช นายพร 3,000 บันทึกการคืนเงินให้พนัส 3,000 บาท	บ/ช เงินสด 3,000 บ/ช นายพร 3,000 บันทึกการคืนเงินให้พนัส 3,000 บาท
31 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้า 5,940 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บ/ช นายเพลิน 1,980 บ/ช นายพนัส 1,980 บันทึกการแบ่งผลกำไรในอัตราเท่า ๆ กัน กิจการมีกำไรจากการร่วมค้าทั้งสิ้น 5,940 บาท	บ/ช ร่วมค้า 5,940 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บ/ช นายพนัส 1,980 บ/ช นายพร 1,980 บันทึกการแบ่งผลกำไรในอัตราเท่า ๆ กัน กิจการมีกำไรจากการร่วมค้าทั้งสิ้น 5,940 บาท	บ/ช ร่วมค้า 5,940 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บ/ช นายพนัส 1,980 บ/ช นายพร 1,980 บันทึกการแบ่งผลกำไรในอัตราเท่า ๆ กัน กิจการมีกำไรจากการร่วมค้าทั้งสิ้น 5,940 บาท

เฉลยปัญหาที่ 4 ต่อ

เมื่อผ่านรายการบัญชีข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการคำนวณสิทธิส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าในงบดุลของผู้ร่วมค้าทุกคน ดังปรากฏข้างล่างนี้

งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0			งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0		
หนี้สินระยะสั้น			ทรัพย์สินหมุนเวียน:-		
หนี้สินในกิจการร่วมค้า			เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า		
บ/ช นายไพลิน	8,980		บ/ช ร่วมค้า	2,000	
บ/ช นายพนัส	<u>3,980</u>	12,960	บ/ช เงินสดร่วมค้า	1,500	
หัก บ/ช ร่วมค้า		<u>2,000</u>	บ/ช ลูกหนี้ร่วมค้า	<u>20,000</u>	23,500
		<u>10,960</u>	หัก บ/ช นายไพลิน	8,980	
			บ/ช นายพนัส	3,980	
			บ/ช เจ้าหนี้ร่วมค้า	<u>8,000</u>	<u>20,960</u>
					<u>2,540</u>

สมุทธรายวันทั่วไป

นายไพลิน			นายพนัส		
งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0			งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0		
ทรัพย์สินหมุนเวียน			ทรัพย์สินหมุนเวียน		
เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า			เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า		
บ/ช ร่วมค้า	2,000		บ/ช ร่วมค้า	2,000	
บ/ช นายพร	<u>10,960</u>	12,960	บ/ช นายพร	<u>10,960</u>	12,960
		<u>3,980</u>			<u>8,980</u>
		<u>8,980</u>			<u>3,980</u>

เฉลยปัญหาที่ 4 ต่อ

(2) วิธีเปิดสมุดขุดพิเศษสำหรับกิจการร่วมค้า (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	สมุด บ/ข ร่วมค้าของกิจการร่วมค้า	นายพร	นายไพลิน	นายพนัส
25x0 1 ธ.ค.	บ/ข ชื้อ 7,000 บ/ข ทุน-ไพลิน 7,000 บันทึก บ/ข ไพลินนำมาลงทุน บ/ข ชื้อ 8,000 บ/ข ทุน-พนัส 8,000 บันทึก บ/ข พนัสนำเงินสดมาลงทุนใน JV		บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 7,000 บ/ข ชื้อหรือสินค้า 7,000 บันทึก บ/ข นายไพลินนำสินค้ามาลงทุนใน JV	บ/ข เงินสดในกิจการร่วมค้า 5,000 บ/ข เงินสด 5,000 บันทึก บ/ข นายพนัสนำเงินสดมาลงทุนในกิจการร่วมค้า
10 ธ.ค.	บ/ข ชื้อ 8,000 บ/ข เจ้าหนี้ 8,000 บันทึกนายพรซื้อสินค้าให้ JV เป็นเงินเชื่อ บ/ข ค่านายหน้า 160 บ/ข ทุน-พร 160 บันทึกบัญชีจ่ายนายหน้านายพร 2% ของยอดซื้อ 8,000 บาท	บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 160 บ/ข รายได้ค่านายหน้า 160 บันทึก บ/ข นายหน้านายพนัส 2% ของยอดซื้อ 8,000 = 160 บาท		
12 ธ.ค.	บ/ข ค่าใช้จ่าย 500 บ/ข เงินสด 500 บันทึกบัญชีนายพรจ่ายค่าใช้จ่ายให้ JV			
15 ธ.ค.	บ/ข ลูกหนี้ 20,000 บ/ข ขาย 20,000 บันทึกบัญชีขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ บ/ข ค่านายหน้า 400 บ/ข ทุน-พร 400 บันทึกบัญชีค่านายหน้าให้นายพร 2% ของยอดขาย 20,000 บาท = 400 บาท	บ/ข เงินลงทุน 400 บ/ข รายได้ค่านายหน้า 400 บันทึกบัญชีรับค่านายหน้าจาก JV 2% ของยอดขาย 20,000 = 400 บาท		

เฉลยปัญหาที่ 4 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	สมุด บ/ข ร่วมค้าของกิจการร่วมค้า	นายพร	นายไพลิน	นายพนัส
25x0 15 ธ.ค.	บ/ข ทุน-พนัส 3,000 บ/ข เงินสด 3,000 บันทึกการส่งเงินสดคืนให้นายพนัส 3,000 บาท			บ/ข เงินสด 3,000 บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 3,000
31 ธ.ค.	บ/ข ขาย 20,000 บ/ข สินค้าปลายงวด 2,000 บ/ข ชื้อ 15,000 บ/ข ค่านายหน้า 580 บ/ข ค่าใช้จ่าย 500 บ/ข กำไรขาดทุน 5,940 ปิดบัญชีรายได้รายจ่ายเข้าบัญชีกำไรขาดทุน			
	บ/ข กำไรขาดทุน 5,940 บ/ข ทุน-พร 1,980 บ/ข ทุน-ไพลิน 1,980 บ/ข ทุน-พนัส 1,980 บันทึกรายการแบ่งกำไรขาดทุนของกิจการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าทุกคนด้วยยอดเท่า ๆ กัน	บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 1,980 บ/ข กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บันทึกบัญชีรับรู้อผลกำไรจากกิจการร่วมค้า 1,980 บาท	บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 1,980 บ/ข กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บันทึกบัญชีรับรู้อผลกำไรจากกิจการร่วมค้า 1,980 บาท	บ/ข เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 1,980 บ/ข กำไรจากการร่วมค้า 1,980 บันทึกบัญชีรับรู้อผลกำไรจากกิจการร่วมค้า 1,980 บาท
		งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0 ทรัพย์สินหมุนเวียน เงินลงทุนในกิจการร่วม ค้า 2,540 บาท	งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0 ทรัพย์สินหมุนเวียน เงินลงทุนในกิจการร่วม ค้า 8,980 บาท	งบดุล ณ 31 ธันวาคม 25x0 ทรัพย์สินหมุนเวียน เงินลงทุนในกิจการ ร่วมค้า 3,980 บาท

เฉลยปัญหาที่ 5

ข้อนี้มีจุดสำคัญอยู่ว่า ผู้ร่วมค้าเก็บเงินสดที่ได้รับจากการขายได้เอง แสดงว่าผู้รักษาเงินสดของกิจการร่วมค้ามีหลายคน (ปกติผู้จัดการเป็นผู้เก็บรักษาคนเดียว) ในกรณีนี้วิธีการทางบัญชีของผู้ร่วมค้าอื่นที่มีใช้ผู้จัดการตามหลักของFINNEYไม่ว่าใครเป็นผู้รักษาทรัพย์สิน - หนี้สินของกิจการร่วมค้า ผู้รักษาจะไม่แยกทรัพย์สิน หนี้สินของกิจการออกจากตัวเอง ดังนั้นในข้อนี้ผู้ร่วมค้าอื่น ๆ (ขจร) จะบันทึกเงินสดที่ได้รับจากกิจการร่วมค้า รวมกับบัญชีเงินสดของตัวเอง

	นายกิตติ (ผู้จัดการ)	นายขจร
25x0		
12 ธ.ค.	บัญชี เงินสด 35,000 บัญชี นายขจร 35,000 บันทึกบัญชีการที่นายขจรมอบเงินสดให้กิตติ 35,000 บาท	บัญชี นายกิตติ 35,000 บัญชี เงินสด 35,000 บันทึกบัญชีการที่นายขจรมอบเงินสดให้กิตติ 35,000 บาท
	บัญชี ร่วมค้า 100,000 บัญชี เงินสด 40,000 บัญชี เจ้าหนี้ 60,000 บันทึกบัญชีการซื้อสินค้า 100,000 บาท จ่ายเงินทันที 40,000 บาท	บัญชี ร่วมค้า 100,000 บัญชี นายกิตติ 100,000 บันทึกบัญชีการรับซื้อสินค้า 100,000 บาท จ่ายเงินสด 40,000 บาท
14-18	บัญชี เงินสด 99,000 บัญชี นายขจร 79,000 บัญชี ร่วมค้า 178,000 บันทึกบัญชีการที่นายกิตติขายสินค้าได้รวม 99,000 บาท ขจรขายสินค้าได้ 79,000 บาท	บัญชี เงินสด 79,000 บัญชี นายกิตติ 99,000 บัญชี ร่วมค้า 178,000 บันทึกบัญชีการที่นายกิตติขายสินค้าได้รวม 99,000 บาท ขจรขายสินค้าได้ 79,000 บาท
18 ธ.ค.	บัญชี ร่วมค้า 13,000 บัญชี เงินสด 13,000 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย 13,000 บาท	บัญชี ร่วมค้า 13,000 บัญชี นายกิตติ 13,000 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย 13,000 บาท

เฉลยปัญหาที่ 5 ต่อ

	นายกิตติ (ผู้จัดการ)	นายขจร
25X0		
20 ธ.ค.	<p>บัญชี เจ้าหนี้ 60,000</p> <p> บัญชี ร่วมค้า 14,000</p> <p> บัญชี เงินสด 46,000</p> <p>บันทึกบัญชีการส่งคืนสินค้าให้แก่เจ้าหนี้ 14,000 บาท และชำระหนี้ที่ค้าง</p>	<p>บัญชี นายกิตติ 14,000</p> <p> บัญชี ร่วมค้า 14,000</p> <p>บันทึกบัญชีการส่งคืนสินค้าให้แก่เจ้าหนี้ 14,000 บาท และชำระหนี้ที่ค้าง</p>
20 ธ.ค.	<p>บัญชี ร่วมค้า 5,000</p> <p> บัญชี รายได้ค่านายหน้า 5,000</p> <p>บันทึกบัญชีการรับค่านายหน้า 5% ของยอดซื้อ 100,000 บาท = 5,000 บาท</p>	<p>บัญชี ร่วมค้า 5,000</p> <p> บัญชี นายกิตติ 5,000</p> <p>บันทึกบัญชีการจ่ายค่านายหน้า 5% ของยอดซื้อ 100,000 บาท = 5,000 บาท ให้นายกิตติ</p>
20 ธ.ค.	<p>บัญชี ร่วมค้า 35,600</p> <p> บัญชี รายได้ค่านายหน้า 35,600</p> <p>บันทึกบัญชีการรับค่านายหน้า 20% ของยอดขาย 278,000 บาท = 35,600 บาท</p>	<p>บัญชี ร่วมค้า 35,600</p> <p> บัญชี รายได้ค่านายหน้า 35,600</p> <p>บันทึกบัญชีการรับค่านายหน้า 20% ของยอดขาย 278,000 บาท = 35,600 บาท</p>
	<p>บัญชี ร่วมค้า 23,400</p> <p> บัญชี กำไรจากการร่วมค้า 11,700</p> <p> บัญชี นายขจร 11,700</p> <p>บันทึกบัญชีการแบ่งผลกำไรจากกิจการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าทุกคน คนละเท่า ๆ กัน</p> <p> เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทแล้วบัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นกำไร จำนวน 23,400 บาท</p>	<p>บัญชี ร่วมค้า 23,400</p> <p> บัญชี กำไรจากการร่วมค้า 11,700</p> <p> บัญชี นายกิตติ 11,700</p> <p>บันทึกบัญชีการแบ่งผลกำไรจากกิจการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าทุกคน คนละเท่า ๆ กัน</p> <p> เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทแล้วบัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นกำไรจำนวน 23,400 บาท</p>
	<p>บัญชี เงินสด 16,500</p> <p> บัญชี นายขจร 16,500</p> <p>บันทึกรายการชำระหนี้สินระหว่างกัน</p>	<p>บัญชี นายกิตติ 16,500</p> <p> บัญชี เงินสด 16,500</p> <p>บันทึกรายการชำระหนี้สินระหว่างกัน</p>

เฉลยปัญหาที่ 6

ข้อนี้จะกลับกับข้อที่ผ่านมาคือ จะวิเคราะห์จากบัญชีร่วมค้าไปยังที่มาของรายการค้าต่าง ๆ ในบัญชีเนื้ออย่างไรก็ดี หลักการต่าง ๆ ก็ยังเหมือนในข้อก่อน ๆ แต่ขอให้ระมัดระวังวันที่ที่ลงรายการต่าง ๆ ซึ่งต้องเรียงตามลำดับกันไป มิฉะนั้นจะเกิดการผิดพลาดในการวิเคราะห์รายการดังกล่าวได้

สมุดรายวันทั่วไป

	นาย HINDS	นาย LEAR (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นาย AMONS (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X0 2 ส.ค.	ไม่มีรายการ บันทึก Hinds นำเงินสดมา ลงทุน 10,000 บาท	ไม่มีรายการ	ไม่มีรายการ
6 ส.ค.	บ/ช ร่วมค้า 17,000 บ/ช นาย AMONS 17,000 บันทึกบัญชีการรับสินค้าจาก AMONS ราคา 17,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 17,000 บ/ช นาย AMONS 17,000 บันทึกบัญชีการรับสินค้าจาก AMONS ราคา 17,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 17,000 บ/ช ซื้อหรือสินค้า 17,000 บันทึกการซื้อสินค้าให้กิจการ ร่วมค้า
	บ/ช ร่วมค้า 14,000 บ/ช นาย Lear 14,000 บันทึกขายรับสินค้าจาก Lear ราคา 14,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 14,000 บ/ช ซื้อหรือสินค้า 14,000 บันทึกขายรับสินค้าจาก Lear ราคา 14,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 14,000 บ/ช นาย Lear 14,000 บันทึกขายรับสินค้าจาก Lear ราคา 14,000 บาท
10 ส.ค.	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช เงินสด 400 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าขนส่ง 400 บาท	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช นาย Hinds 400 บันทึกบัญชีจ่ายค่าขนส่ง 400 บาท	บ/ช ร่วมค้า 400 บ/ช นาย Hinds 400 บันทึกบัญชีจ่ายค่าขนส่ง 400 บาท

เฉลยปัญหาที่ 6 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

	นาย HINDS	นาย LEAR (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นาย AMONS (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X0			
12 ส.ค.	บ/ช ร่วมค้า 300 บ/ช เงินสด 300 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าโฆษณา 300 บาท	บ/ช ร่วมค้า 300 บ/ช นาย Hinds 300 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าโฆษณา 300 บาท	บ/ช ร่วมค้า 300 บ/ช นาย Hinds 300 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าโฆษณา 300 บาท
20 ส.ค.	บ/ช เงินสด 40,800 บ/ช ร่วมค้า 40,800 บันทึกบัญชีการขายสินค้าเป็น เงินสด 40,800 บาท	บ/ช นาย Hinds 40,800 บ/ช ร่วมค้า 40,800 บันทึกบัญชีการขายสินค้าเป็น เงินสด 40,800 บาท	บ/ช นาย Hinds 40,800 บ/ช ร่วมค้า 40,800 บันทึกบัญชีการขายสินค้าเป็น เงินสด 40,800 บาท
8 ก.ย.	บ/ช ร่วมค้า 7,000 บ/ช เงินสด 7,000 บันทึกบัญชีการซื้อสด 7,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 7,000 บ/ช นาย Hinds 7,000 บันทึกบัญชีการซื้อสด 7,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 7,000 บ/ช นาย Hinds 7,000 บันทึกบัญชีการซื้อสด 7,000 บาท
12 ก.ย.	บ/ช ลูกหนี้ 8,400 บ/ช ร่วมค้า 8,400 บันทึกบัญชีการขายเชื่อ 8,400 บาท	บ/ช นาย Hinds 8,400 บ/ช ร่วมค้า 8,400 บันทึกบัญชีการขายเชื่อ 8,400 บาท	บ/ช นาย Hinds 8,400 บ/ช ร่วมค้า 8,400 บันทึกบัญชีการขายเชื่อ 8,400 บาท
14 ก.ย.	บ/ช ร่วมค้า 800 บ/ช เงินสด 800 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย ในการขาย 800 บาท	บ/ช ร่วมค้า 800 บ/ช นาย Hinds 800 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายใน การขาย 800 บาท	บ/ช ร่วมค้า 800 บ/ช นาย Hinds 800 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายใน การขาย 800 บาท

เฉลยปัญหาที่ 6 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

	นาย HINDS	นาย LEAR (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นาย AMONS (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X0 28 ก.ย.	บ/ช นาย Lear 2,420 บ/ช ร่วมค้า 2,420 บันทึกบัญชีการที่นาย Lear รับ สินค้าที่เหลือคืนไป 2,420 บาท	บ/ช ซื้อหรือสินค้า 2,420 บ/ช ร่วมค้า 2,420 บันทึกบัญชีการซื้อสินค้าจาก กิจการร่วมค้า 2,420 บาท	บ/ช นาย Lear 2,420 บ/ช ร่วมค้า 2,420 บันทึกบัญชีการที่ Lear รับคืน สินค้าที่เหลือไป 2,420 บาท
30 ก.ย.	บ/ช ร่วมค้า 12,120 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 2,424 บ/ช นาย Lear 3,636 บ/ช นาย Amons 6,060 บันทึกบัญชีการปิดบัญชีร่วมค้า จะได้กำไรจากการร่วมค้าเท่ากับ 12,120 บาท มาแบ่งให้ผู้ร่วมค้า ในอัตรา 2 : 3 : 5	บ/ช ร่วมค้า 12,120 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 3,636 บ/ช นาย Hinds 2,424 บ/ช นาย Amons 6,060 บันทึกบัญชีการปิดบัญชีร่วมค้า จะได้กำไรจากการร่วมค้าเท่ากับ 12,120 บาท มาแบ่งให้ผู้ร่วมค้า ในอัตรา 2 : 3 : 5	บ/ช ร่วมค้า 12,120 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 6,060 บ/ช นาย Hinds 2,424 บ/ช นาย Lear 3,636 บันทึกบัญชีการปิดบัญชีร่วมค้า จะได้กำไรจากการร่วมค้าเท่ากับ 12,120 บาท มาแบ่งให้ผู้ร่วมค้า ในอัตรา 2 : 3 : 5
30 ก.ย.	บ/ช นาย Lear 18,216 บ/ช นาย Amons 20,060 บ/ช เงินสด 38,276 บันทึกบัญชีการชำระค่านทุน ระหว่างกัน	บ/ช เงินสด 18,216 บ/ช นาย Amons 20,060 บ/ช นาย Hinds 38,276 บันทึกบัญชีการชำระค่านทุน ระหว่างกัน	บ/ช เงินสด 20,000 บ/ช นาย Lear 18,216 บ/ช นาย Hinds 38,276 บันทึกบัญชีการชำระค่านทุน ระหว่างกัน

เฉลยปัญหาข้อที่ 7

สำหรับปัญหาข้อที่ 7 ของการร่วมค้าในข้อนี้จะมีส่วนคล้ายคลึงกับเรื่องห้างหุ้นส่วนมาก ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว วิธีการบันทึกบัญชีของกิจการร่วมค้าจะมีลักษณะเหมือนห้างหุ้นส่วน แต่การดำเนินงานของกิจการมีอายุสั้นกว่าห้างหุ้นส่วนเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อกิจการร่วมค้าดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่งเสร็จสิ้นลงแล้ว จะมีผลให้การร่วมค้าก็จะยุติลงทันที ผิดกับห้างหุ้นส่วนที่จะดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ดี เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตาย ลาออก ห้างฯ จะต้องเลิกทันที นอกจากผู้เป็นหุ้นส่วนที่เหลือจะตกลงดำเนินการต่อไป แม้กระนั้นในทางบัญชีจะต้องทำเสมือนว่าห้างฯ เลิกจริง ๆ เสียก่อน โดยต้องปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง แล้วแบ่งผลกำไรขาดทุนตามอัตราที่ตกลงกัน และจ่ายคืนทุนให้ตามส่วนได้เสียที่ผู้ตายหรือลาออกมีอยู่ในขณะนั้น จากนั้นหุ้นส่วนที่เหลือก็จะตกลงดำเนินการตามเงื่อนไขใหม่ต่อไป สำหรับการร่วมค้าก็คงยึดถือหลักปฏิบัติเช่นนี้เหมือนกัน ดังนั้น รายการแบ่งผลกำไรและขาดทุนในข้อนี้จะมี 3 ครั้ง คือ วันที่ 31 ธ.ค. 25X1 (วันสิ้นปี) วันที่ 1 มี.ค. 25X2 (วันที่ดวงลาออก) และวันที่ 1 ก.ค. 25X2 (วันที่การร่วมค้าสิ้นสุดลง)

กรณีที่ไม่เปิดสมุดขุดใหม่สำหรับกิจการร่วมค้า

สมุดรายวันทั่วไป

	นายดอน (ผู้จัดการ)	นายเด่น (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายดวง (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X1			
1 ต.ค.	บ/ช เงินสด 6,000	บ/ช ร่วมค้า 22,000	บ/ช ร่วมค้า 22,000
	บ/ช ร่วมค้า 22,000	บ/ช เงินสด 6,000	บ/ช ซื้อหรือสินค้า 4,000
	บ/ช ซื้อหรือสินค้า 12,000	บ/ช ซื้อหรือสินค้า 6,000	บ/ช นายดอน 6,000
	บ/ช นายเด่น 12,000	บ/ช นายดอน 6,000	บ/ช นายเด่น 12,000
	บ/ช นายดวง 4,000	บ/ช นายดวง 4,000	
	บันทึกบัญชีการลงทุนของ ผู้ร่วมค้าแต่ละคน	บันทึกบัญชีการลงทุนของ ผู้ร่วมค้าแต่ละคน	บันทึกบัญชีการลงทุนของ ผู้ร่วมค้าแต่ละคน

เฉลยปัญหาข้อที่ 7 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

	นายดอน (ผู้จัดการ)	นายเด่น (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายดวง (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X1			
1 ต.ค.	บ/ช ร่วมค้า 36,000 บ/ช เงินสด 36,000 บันทึกผลการดำเนินงานช่วงนี้ คือ ซื้อสินค้า 28,000 บาท จ่าย ค่าใช้จ่าย 8,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 36,000 บ/ช นายดอน 36,000 บันทึกผลการดำเนินงานช่วงนี้ คือ ซื้อสินค้า 28,000 บาท จ่าย ค่าใช้จ่าย 8,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 36,000 บ/ช นายดอน 36,000 บันทึกผลการดำเนินงานช่วงนี้คือ ซื้อสินค้า 28,000 บาท จ่าย ค่าใช้จ่าย 8,000 บาท
	บ/ช เงินสด 52,000 บ/ช ร่วมค้า 52,000 บันทึกการขายสินค้าของกิจการ ร่วมค้า 52,000 บาท	บ/ช นายดอน 52,000 บ/ช ร่วมค้า 52,000 บันทึกการขายสินค้าของกิจการ ร่วมค้า 52,000 บาท	บ/ช นายดอน 52,000 บ/ช ร่วมค้า 52,000 บันทึกการขายสินค้าของกิจการ ร่วมค้า 52,000 บาท

เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทและบันทึกสินค้าคงเหลือ 9,000 บาท ไว้ใน

บัญชีร่วมค้าด้าน เดบิต แล้วบัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นกำไร 3,000 บาท

31 ธ.ค.	บ/ช ร่วมค้า 3,000 บ/ช กำไรจากกิจการร่วมค้า 1,500 บ/ช นายเด่น 900 บ/ช นายดวง 600 บันทึกรายการแบ่งผลกำไรจาก การร่วมค้าให้ ดอน เเด่นและดวง ในอัตรา 5 : 3 : 2 ตามลำดับ	บ/ช ร่วมค้า 3,000 บ/ช กำไรจากกิจการร่วมค้า 900 บ/ช นายดอน 1,500 บ/ช นายดวง 600 บันทึกรายการแบ่งผลกำไรจาก การร่วมค้าให้ ดอน เเด่นและดวง ในอัตรา 5 : 3 : 2 ตามลำดับ	บ/ช ร่วมค้า 3,000 บ/ช กำไรจากกิจการร่วมค้า 600 บ/ช นายดอน 1,500 บ/ช นายเด่น 900 บันทึกรายการแบ่งผลกำไรจาก การร่วมค้าให้ ดอน เเด่นและดวง ในอัตรา 5 : 3 : 2 ตามลำดับ
25x2			
1 มี.ค.	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช เงินสด 2,000 บันทึกค่าใช้จ่ายของกิจการ ร่วมค้า 2,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช นายดอน 2,000 บันทึกค่าใช้จ่ายของกิจการ ร่วมค้า 2,000 บาท	บ/ช ร่วมค้า 2,000 บ/ช นายดอน 2,000 บันทึกค่าใช้จ่ายของกิจการร่วมค้า 2,000 บาท

เฉลยปัญหาข้อที่ 7 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

	นายดอน (ผู้จัดการ)	นายเด่น (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายดวง (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X2			
1 มี.ค.	บ/ช เงินสด 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกบัญชีการขาย 12,000 บาท	บ/ช นายดอน 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกบัญชีการขาย 12,000 บาท	บ/ช นายดอน 12,000 บ/ช ร่วมค้า 12,000 บันทึกบัญชีการขาย 12,000 บาท
เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีแยกประเภทและบัญชีสินค้าคงเหลือ 1,500 บาท บัญชีร่วมค้าด้านเครดิตแล้วบัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นกำไรจำนวน 2,500 บาท			
	บ/ช ร่วมค้า 2,500 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 1,250 บ/ช นายเด่น 750 บ/ช นายดวง 500 บันทึกบัญชีแบ่งผลกำไรในงวดนี้ให้ในอัตรา 5 : 3 : 2 ให้เด่นและดวงตามลำดับ	บ/ช ร่วมค้า 2,500 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 750 บ/ช นายดอน 1,250 บ/ช นายดวง 500 บันทึกบัญชีการแบ่งผลกำไรในงวดนี้ในอัตรา 5 : 3 : 2 ให้เด่นและดวงตามลำดับ	บ/ช ร่วมค้า 2,500 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 500 บ/ช นายดอน 1,250 บ/ช นายเด่น 750 บันทึกบัญชีการแบ่งผลกำไรในงวดนี้ในอัตรา 5 : 3 : 2 ให้เด่นและดวงตามลำดับ
	บ/ช นายดวง 5,100 บ/ช เงินสด 4,700 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 200 บ/ช นายเด่น 200 บันทึกการจ่ายคืนทุนให้ดวง 4,700 ได้กำไร 400 บาท แบ่งให้เท่ากัน	บ/ช นายดวง 5,100 บ/ช นายดอน 4,700 บ/ช กำไรจากการร่วมค้า 200 บ/ช นายเด่น 200 บันทึกการจ่ายคืนทุนให้ดวง 4,700 ได้กำไร 400 บาท แบ่งให้เท่ากัน	บ/ช เงินสด 4,700 บ/ช นายเด่น 13,650 บ/ช ขาดทุนจากการร่วมค้า 400 บ/ช ร่วมค้า 1,500 บ/ช นายดอน 17,250 บันทึกการจ่ายคืนทุนให้ดวง 4,700 ได้กำไร 400 บาท แบ่งให้เท่ากัน

เฉลยปัญหาข้อที่ 7 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

	นายดอน (ผู้จัดการ)	นายเด่น (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)	นายดวง (ทั้ง 2 วิธีเหมือนกัน)
25X2 1 มี.ค.	บ/ช ร่วมค้า 800 บ/ช เงินสด 800 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ 800 บาท	บ/ช ร่วมค้า 800 บ/ช นายدين 800 บันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ 800 บาท	
	บ/ช เงินสด 2,000 บ/ช ร่วมค้า 2,000 บันทึกการขายสินค้ำ 2,000บ.	บ/ช นายดอน 2,000 บ/ช ร่วมค้า 2,000 บันทึกการขายสินค้ำ.	
	เมื่อผ่านรายการข้างต้นไปยังบัญชีร่วมค้าแล้ว บัญชีร่วมค้าจะปรากฏเป็นผลขาดทุนจำนวน 300 บาท		
	บ/ช ขาดทุนจากการร่วมค้า 150 บ/ช นายเด่น 150 บ/ช ร่วมค้า 300 บันทึกการขายการแบ่งผลกำไรขาดทุน ให้ผู้ร่วมค้าคนละเท่า ๆ กัน	บ/ช ขาดทุนจากการร่วมค้า 150 บ/ช นายดอน 150 บ/ช ร่วมค้า 300 บันทึกการขายการแบ่งผลกำไรขาดทุน ให้ผู้ร่วมค้าคนละเท่า ๆ กัน	
	บ/ช นายเด่น 13,700 บ/ช เงินสด 13,700 บันทึกบัญชีการชำระหนี้ระหว่าง ผู้ร่วมค้า	บ/ช เงินสด 13,700 บ/ช นายดอน 13,700 บันทึกบัญชีการชำระหนี้ระหว่าง ผู้ร่วมค้า	

เฉลยปัญหาข้อที่ 8

โจทย์ข้อนี้ไม่มีใครเป็นผู้จัดการ และเป็นวิธีไม่เปิดสมุดขุดพิเศษสำหรับกิจการร่วมค้า (เพราะมีบัญชีร่วมค้า) ผู้ร่วมค้าแต่ละคนจะขายสินค้าแล้วบันทึกรับเงินสดไว้ร่วมกับกิจการของตัวเองเลยสรุปแล้วผู้ร่วมค้าทุกคนบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินของกิจการร่วมค้าไว้ร่วมกับของตัวเอง ส่วนบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายบันทึกไว้ในบัญชีร่วมค้าในกรณีเช่นนี้วิธีการบัญชีจะเข้าลักษณะตามวิธี FINNEY เท่านั้น

ในการทำโจทย์เรื่องร่วมค้า ทุกข้อ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย LEDGER (บัญชีแยกประเภท) ช่วยในการสรุปผลต่าง ๆ เพื่อหากำไรหรือขาดทุนจากการร่วมค้า ยอดคงเหลือในบัญชีร่วมค้าแต่ละคน เพื่อจ่ายชำระหนี้สินที่ติดค้างระหว่างกัน หรือเพื่อหาสิทธิส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าของผู้ร่วมค้าแต่ละคน ดังนั้น เมื่อบันทึกรายการได้ในสมุดรายวันทั่วไปแล้ว ใช้วิธีผ่านรายการค้าไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องทันที แต่ควรที่จะเปิดบัญชีเฉพาะบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการร่วมค้าเท่านั้น คือ บัญชีทรัพย์สิน-ร่วมค้า บัญชีหนี้สิน-ร่วมค้า บัญชีร่วมค้า บัญชีของผู้ร่วมค้าทุกคน ส่วนบัญชีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโดยทั่วไปของผู้ร่วมค้าเอง ในการทำโจทย์เรื่องร่วมค้าไม่จำเป็นต้องผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทนั้น ๆ ฉะนั้นในการทำโจทย์ข้อนี้ ให้เปิดบัญชีทุกบัญชีที่โจทย์ให้มาในสมุดของผู้ร่วมค้าแต่ละคน จากนั้นบันทึกรายการปรับปรุงรายการในสมุดรายวันทั่วไป แล้วผ่านรายการใดที่เกี่ยวข้องกับบัญชีที่เปิดไว้ไปสู่บัญชีดังกล่าวทันที เมื่อท่านปรับปรุงถูกต้องและได้ผ่านรายการแล้ว บัญชีร่วมค้า บัญชีของผู้ร่วมค้าทุกคน ที่อยู่ในสมุดของผู้ร่วมค้าแต่ละคนเท่ากับบัญชีนั้น ๆ ในสมุดของผู้ร่วมค้าคนอื่น ๆ และในที่สุดบัญชีในสมุดของผู้ร่วมค้าทุกคนจะถูกปิดหมดด้วยรายการชำระหนี้สินระหว่างกัน ดังที่ผ่านมาแล้วในข้อต้น ๆ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกนก	นายจร	นายคาวี
25x0 31 ส.ค.	รายการปรับปรุง		
	1. นายจรส่งเงินให้กนก 11,500 คาวียังไม่ทราบจึงยังไม่ได้ลงบัญชี		
			บ/ช นายกนก 11,500 บ/ช นายจร 11,500 บันทึก บ/ช นายกนกส่งเงินสด ให้นายกนก 11,500 บาท

เฉลยปัญหาข้อที่ 8 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกนก	นายขจร	นายคาวี
25x0 31 ส.ค.			
2. กนกจ่ายค่าโฆษณา 2,150 บาท		นายขจรและนายคาวี	ยังไม่ได้ลงบัญชี
		บ/ช ร่วมค้า 2,150	บ/ช ร่วมค้า 2,150
		บ/ช นายกนก 2,150	บ/ช นายกนก 2,150
		บันทึก บ/ช นายกนกจ่ายค่าโฆษณา 2,150 บาท	บันทึก บ/ช นายกนกจ่ายค่าโฆษณา 2,150 บาท
3. ขจรขายสินค้าให้ 8,500 บาท	แต่นายกนก และนายคาวี		ยังไม่ได้ลงบัญชี
บ/ช นายขจร 8,500			บ/ช นายขจร 8,500
บ/ช ร่วมค้า 8,500			บ/ช ร่วมค้า 8,500
4. คาวีขายสินค้าได้ 6,500 บาท	แต่นายกนกและนายขจร		ยังไม่ได้ลงบัญชี
บ/ช นายคาวี 6,500		บ/ช นายคาวี 6,500	
บ/ช ร่วมค้า 6,500		บ/ช ร่วมค้า 6,500	
5. นายขจรจ่ายค่าขนส่งแทนนายคาวี 100 บาท	รายการนี้นายกนกลงบัญชีโดย เดบิต		
	ร่วมค้า เครดิต นายคาวี นายขจรลงบัญชีโดย เดบิต นายคาวี และนายคาวี		
	ยังไม่ได้ลงบัญชี		
บ/ช นายคาวี 100		บ/ช ร่วมค้า 100	บ/ช ร่วมค้า 100
บ/ช นายขจร 100		บ/ช นายคาวี 100	บ/ช นายขจร 100
6. คาวีรับคืนสินค้าชำรุดจากลูกค้า 1,280 บาท	และจ่ายเงินสดให้ลูกค้าไป		นายคาวีส่ง
	สินค้าที่รับคืนให้นายกนก		นายกนกและนายคาวีลงรายการนี้ถูกต้องแล้ว
	แต่นายขจรลงบัญชีเดบิตนายกนก		เครดิต นายคาวี
		บ/ช ร่วมค้า 1,280	
		บ/ช นายกนก 1,280	

เฉลยปัญหาข้อที่ 8 ต่อ

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี	นายกนก	นายขจร	นายคาวี
25x0 31 ส.ค.			
	7. นายกนกตกลงยอมรับสินค้าคงเหลือไว้ในราคา 500 บาท รายการนี้ผู้ร่วมค้าทุกคน ยังไม่ได้ลงบัญชี		
	บ/ช ซื้อหรือสินค้า 500	บ/ช นายกนก 500	บ/ช นายกนก 500
	บ/ช ร่วมค้า 500	บ/ช ร่วมค้า 500	บ/ช ร่วมค้า 500
	8. แบ่งเป็นผลกำไรจากการร่วมค้าให้ผู้ร่วมค้าในอัตราเท่ากัน		
	บ/ช ร่วมค้า 12,000	บ/ช ร่วมค้า 12,000	บ/ช ร่วมค้า 12,000
	บ/ช กำไรจากการร่วมค้า	บ/ช กำไรจากการร่วมค้า	บ/ช กำไรจากการร่วมค้า
	4,000	4,000	4,000
	บ/ช นายขจร 4,000	บ/ช นายกนก 4,000	บ/ช นายกนก 4,000
	บ/ช นายคาวี 4,000	บ/ช นายคาวี 4,000	บ/ช นายขจร 4,000
	9. ชำระหนี้สินที่ติดค้างระหว่างผู้ร่วมค้าด้วยกัน		
	บ/ช เงินสด 90,640	บ/ช นายกนก 90,640	บ/ช นายกนก 90,640
	บ/ช นายขจร 57,740	บ/ช เงินสด 57,740	บ/ช เงินสด 32,900
	บ/ช นายคาวี 32,900	บ/ช นายคาวี 32,900	บ/ช นายขจร 57,740